

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Πρόταση για την εισαγωγή στο Πληροφοριακό Σύστημα της ΜΟΔΙΠ της Πιστοποίησης των
Μαθησιακών Αποτελεσμάτων των φοιτητών του Γ.Π.Α., σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο
Προσόντων

Μαίρη Φραγκίσκου και Αλεξάνδρα Ντούκα

Δεκέμβριος 2012

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, είναι ένα πλαίσιο ταξινόμησης των προσόντων των ατόμων, δηλαδή των γνώσεων, των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτώνται μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας.

Απευθύνεται:

- Σε εκπαιδευόμενους και εργαζόμενους που επιθυμούν να αλλάξουν εκπαιδευτική διαδρομή ή θέση εργασίας ή να μετακινηθούν εντός και εκτός συνόρων.
- Σε παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Σε εργοδότες.

Ποιοι είναι οι στόχοι του:

Μέχρι σήμερα στη χώρα μας δεν υπάρχει ένα ενιαίο σύστημα αναγνώρισης και πιστοποίησης προσόντων που να συμπεριλαμβάνει όλες τις μορφές εκπαίδευσης, κατάρτισης και επαγγελματικής εμπειρίας. Στόχος του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι να δομηθεί στην Ελλάδα ένα σύστημα αναγνώρισης και πιστοποίησης των προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας

Κύριο συστατικό της πιστοποίησης των Προσόντων αποτελούν τα μαθησιακά αποτελέσματα.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι οι διατυπώσεις όλων αυτών που ο εκπαιδευόμενος γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να κάνει μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας και οι σχετικοί ορισμοί που αφορούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα χρησιμοποιούνται ως ένα εργαλείο για το σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων διότι:

- Η περιγραφή ενός μαθήματος με τη μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων καταδεικνύει μια αλλαγή παραδείγματος από την καθηγητοκεντρική στην φοιτητοκεντρική προσέγγιση καθώς το ενδιαφέρον μετατοπίζεται από το περιεχόμενο (τι θα διδάξει ο καθηγητής) στο αποτέλεσμα (τι θα μπορεί να κάνει ο φοιτητής, αν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα).
- Τα μαθησιακά αποτελέσματα θα πρέπει να αντιστοιχούν σε συγκεκριμένο αριθμό πιστωτικών μονάδων. Κάθε πιστωτική μονάδα αντιστοιχεί σε 25-30 ώρες εργασίας του φοιτητή.

- Επιπρόσθετα της πιστωτικής του αξίας, κάθε μαθησιακό αποτέλεσμα σχετίζεται με ένα ορισμένο επίπεδο επίτευξης. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) καθορίζει οκτώ επίπεδα, αλλά αυτός ο αριθμός μπορεί να είναι διαφορετικός σε άλλα πλαίσια.
- Η διαπίστωση της επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων γίνεται μέσω των εξετάσεων, για αυτό οι εξετάσεις έχουν θεμελιώδη σημασία. Οι εξετάσεις θα πρέπει να εστιάζονται στα μαθησιακά αποτελέσματα και να γίνονται με τον κατάλληλο τρόπο και με βάση αυτά να διατυπώνονται τα κριτήρια αξιολόγησης.

Καθώς η επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων καθορίζει την επίδοση των φοιτητών αυτά κατά κανόνα γράφονται σαν όρια, δηλαδή προσδιορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις προκειμένου ο φοιτητής να περάσει το μάθημα. Για αυτό το λόγο είναι σημαντικό να αποφεύγεται η υπερεξειδίκευση. Τα μαθησιακά αποτελέσματα πρέπει να είναι αυτά που αντιπροσωπεύουν τη βασική μάθηση για ένα μάθημα. Θα πρέπει συνεπώς να υπάρχει ένας μικρός αριθμός μαθησιακών αποτελεσμάτων τα οποία έχουν θεμελιώδη σημασία αντί για μια μακριά λίστα λιγότερο σημαντικών αποτελεσμάτων. Ωστόσο, η μάθηση δεν είναι πάντα προσχεδιασμένη και σε πολλά μαθήματα (ειδικά τα πιο δημιουργικά) οι φοιτητές αναμένεται να ακολουθήσουν το δικό τους δρόμο μέσα στο μάθημα. Σε τέτοιες περιπτώσεις οι διδάσκοντες μπορούν να επινοήσουν «ανοικτά» μαθησιακά αποτελέσματα για να το εκφράσουν αυτό. Κάθε μάθημα θα πρέπει να έχει μεταξύ τεσσάρων και οκτώ μαθησιακών αποτελεσμάτων. Είναι επίσης σημαντικό τα μαθησιακά αποτελέσματα να γράφονται με συνέπεια για να διασφαλίζεται η σαφήνεια μεταξύ των μαθημάτων.

Η θεμελιακή αρχή που διέπει οριζόντια και κάθετα τη διατύπωση μαθησιακών αποτελεσμάτων έγκειται στη χρήση "μονοσήμαντων ρημάτων ενεργητικής φωνής". Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η περιγραφή των μαθησιακών αποτελεσμάτων πρέπει να υπογραμμίζει με τη χρήση ρημάτων ενεργητικής φωνής μια συγκεκριμένη ενέργεια του φοιτητή.

- Στην αρχή της διατύπωσης να υπάρχει ένα **ενεργητικό ρήμα**, να ακολουθεί το αντικείμενο του ρήματος, καθώς και μια μικρή φράση που δίνει συνοπτικά το νόημα του μαθησιακού αποτελέσματος.
- Να χρησιμοποιείται **μόνο ένα ρήμα** για κάθε μαθησιακό αποτέλεσμα

- Να αποφεύγεται η χρήση **πολυσήμαντων ρημάτων** όπως "να γνωρίζει, να μαθαίνει, να είναι εξοικειωμένο με..., να εφιστά την προσοχή του κλπ.". Αυτού του είδους οι διατυπώσεις σχετίζονται περισσότερο με τους μαθησιακούς στόχους παρά με τα μαθησιακά αποτελέσματα.
- **Αποφυγή σύνθετων και μακροσκελών προτάσεων.** Σε περίπτωση που απαιτείται η διατύπωση μια πολύπλοκης πρότασης, προτείνεται για λόγους σαφήνειας να συντάσσονται δύο ή και περισσότερες προτάσεις.
- Τα μαθησιακά αποτελέσματα πρέπει να είναι **αντικειμενικά και μετρήσιμα**.
- Να λαμβάνεται κάθε φορά υπόψη το **χρονοδιάγραμμα** εντός του οποίου παράγονται τα μαθησιακά αποτελέσματα.
- Στην περιγραφή των μαθησιακών αποτελεσμάτων πρέπει να συνυπολογίζεται η δυνατότητα **αξιολόγησης τους σε ύστερη φάση**. Όσο πιο γενική η διατύπωσή τους, τόσο πιο δύσκολη καθίσταται η αποτελεσματική αξιολόγησή τους.
- Πριν την οριστικοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, οι προτεινόμενες διατυπώσεις να δειχθούν σε συναδέλφους και ενδεχομένως σε φοιτητές εν είδει δοκιμής, προκειμένου να ελεγχθεί η σαφήνεια του περιεχομένου τους.

Έτσι με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα:

ΚΑΝΟΥΝ ΤΙ (πως)

Εάν υπάρχει περιγραφή του μαθήματος, αυτή μπορεί να αποτελέσει το σημείο εκκίνησης για τον καθορισμό των μαθησιακών του αποτελεσμάτων. Σε διαφορετική περίπτωση μπορεί:

- Να γίνει προσπάθεια των μαθησιακών στόχων του μαθήματος σε μαθησιακά αποτελέσματα.
- Να καταρτισθεί μια λίστα των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αναμένεται να έχουν επιτύχει οι φοιτητές στο τέλος του μαθήματος
- Να διερευνηθούν οι επαγγελματικές απαιτήσεις που υπάρχουν για αυτό το αντικείμενο.

Στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών για τον προσδιορισμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων, όπως προτείνει και ο μεθοδολογικός οδηγός του ΕΠΠ, μπορεί να

εφαρμοσθεί η ιεραρχική ταξινόμηση της μαθησιακής διαδικασίας του εκπαιδευτικού ψυχολόγου Benjamin Bloom.

Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί στο Πληροφοριακό Σύστημα της ΜΟΔΙΠ, μέσω του δελτίου περιγραφής μαθήματος το οποίο συμπληρώνεται από τους διδάσκοντες για όλα τα μαθήματα που πραγματοποιούνται στο Ίδρυμα.

Συγκεκριμένα όπως φαίνεται και στην εικόνα η οποία δείχνει την αντίστοιχη ενότητα του δελτίου περιγραφής μαθήματος, οι διδάσκοντες θα πρέπει αφενός να γράψουν τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος και αφετέρου να ταξινομήσουν σύμφωνα με τις κατηγορίες του Bloom.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων (επιλέξτε ό,τι ισχύει)

<u>Γνωστικός Τομέας</u>	<u>Συναισθηματικός Τομέας</u>	<u>Ψυχοκινητικός Τομέας</u>
☐ Δημιουργία	☐ Εσωτερίκευση	☐ Φυσικότητα
☐ Αξιολόγηση	☐ Οργάνωση	☐ Επιδεξιότητα
☐ Ανάλυση	☐ Αποτίμηση	☐ Ακρίβεια
☐ Εφαρμογή	☐ Αντίδραση	☐ Χειρισμός
☐ Κατανόηση	☐ Πρόσληψη	☐ Μίμηση
☐ Μνήμη		

Επιπρόσθετα της περιγραφής των μαθησιακών αποτελεσμάτων και της κατηγοριοποίησης τους σύμφωνα με την ταξινόμια του Bloom, μέσω του δελτίου περιγραφής μαθήματος στο Πληροφοριακό Σύστημα οι διδάσκοντες των μαθημάτων θα καλούνται να δηλώσουν σε ποιες από τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΓΠΑ (όπως αυτές θα πρέπει να αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος) αποσκοπεί το μάθημα. Τέτοιες Γενικές Ικανότητες θα μπορούσαν να είναι:

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων

- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Τέλος μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος της ΜΟΔΙΠ μπορούμε να επιχειρήσουμε και μια αντιστοίχιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθημάτων με τα επίπεδα των περιγραφικών δεικτών του ΕΠΠ.

Περιγραφικοί δείκτες είναι οι δείκτες που προσδιορίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες) που αντιστοιχούν στα προσόντα ενός συγκεκριμένου επιπέδου.

Οι περιγραφικοί δείκτες του ΕΠΠ συγκροτούνται από:

- Γνώσεις, που περιγράφονται ως θεωρητικές ή/και αντικειμενικές
- Δεξιότητες, που περιγράφονται ως γνωστικές ή/και πρακτικές και
- Ικανότητες, που αναφέρονται στην υπευθυνότητα και την αυτονομία.

▼ **Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)**

Επιλέξτε τα ανώτερα επίπεδα των μαθησιακών αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται στο μάθημα, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του ΕΠΠ. Το ΕΠΠ είναι ένα πλαίσιο ταξινόμησης των προσόντων των ατόμων, δηλαδή των γνώσεων, των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτώνται μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας.

<u>Γνώσεις</u>	<u>Δεξιότητες</u>	<u>Ικανότητες</u>
☐ <u>Επίπεδο 8</u>	☐ <u>Επίπεδο 8</u>	☐ <u>Επίπεδο 8</u>
☐ <u>Επίπεδο 7</u>	☐ <u>Επίπεδο 7</u>	☐ <u>Επίπεδο 7</u>
☐ <u>Επίπεδο 6</u>	☐ <u>Επίπεδο 6</u>	☐ <u>Επίπεδο 6</u>
☐ <u>Επίπεδο 5</u>	☐ <u>Επίπεδο 5</u>	☐ <u>Επίπεδο 5</u>
☐ <u>Επίπεδο 4</u>	☐ <u>Επίπεδο 4</u>	☐ <u>Επίπεδο 4</u>
☐ <u>Επίπεδο 3</u>	☐ <u>Επίπεδο 3</u>	☐ <u>Επίπεδο 3</u>
☐ <u>Επίπεδο 2</u>	☐ <u>Επίπεδο 2</u>	☐ <u>Επίπεδο 2</u>
☐ <u>Επίπεδο 1</u>	☐ <u>Επίπεδο 1</u>	☐ <u>Επίπεδο 1</u>
☒ Καμία επιλογή	☒ Καμία επιλογή	☒ Καμία επιλογή